

160/2 SKAUVOLLELVA

FYLKE: Nordland
Kommune: Gildeskål

Nedbørfelt: 26 km²
Toppunkt: 1068 m o.h.
Utløpspunkt: 0 m o.h.
Marin grense: ca 88 m o.h.
Kraftpotensial: 40 GWh
SP-kategori: -
Økonomiklasse: 4
Naturgeogr. region: 36b, 42a

Skauvollelva renner fra sør mot nord og har utløp i Sørfjorden ved Skauvoll.

Klimaet er oseanisk. Området mottar ca 1500-2000 mm nedbør på årsbasis.

Vassdraget er langt og smalt. Landskapet er kupert med flere langsgående rygger. Fra sitt utspring i Kvittindvatnet i sør renner Skauvollelva mot nord til ca 1,5 km før utløp i havet. Her dreier elva 90, mot vest samtidig som den går i kraftige stryk. De midtre og indre deler av vassdraget har en rekke små og store vann. Kvittinden i sør er høyeste topp i vassdraget.

Nedbørfeltet domineres av glimmerskifer og marmor. Flere steder finnes grotter og andre karstformer. Landskapet er svært særpreget med mange skarpe folder og rygger.

Sentrale deler av feltet er dominert av stedvis rik bjørkeskog. Lavalpin sone dekker imidlertid store arealer med til dels rike plantesamfunn. Ved utløp er det et ubetydelig areal med kulturmark.

Riksvei 17 krysser vassdraget nær utløpet hvor det også er et fåtall hus og hytter. Med unntak av ei kraftlinje som krysser nedbørfeltet sentralt er vassdraget urørt av tekniske inngrep.

Naturfaglige verdier

Vassdraget er lite berørt og er et godt egnet referansevassdrag. Som representant for et av de mange kalkrike områdene i Nordland, er det også godt egnet som typevassdrag. Regionens variasjon blir imidlertid dårlig ivaretatt gjennom vern av bare dette nedbørfeltet.

Geofag

Berggrunnen er meget kompleks med en rekke bånd av meta-sedimenter, hvor ulike glimmerskifere og marmor dominerer. Hoveddalføret er parallelt med kysten og har V-formet tverrsnitt. Ved hovedelvas utløp er det løsavsetninger. Stedvis er det også flotte urer. Skauvollelva har flere steder underjordisk løp og drenerer store arealer med karst. Spesiell verneverdi har løpet fra Greftvatn med sitt grottesystem.

Meget stor verneverdi ****

Botanikk

Vassdraget har stort mangfold av arter og plantesamfunn, og gir stedvis et relativt frodig inntrykk. Det inneholder få sjeldne arter, men har en særpreget vegetasjon. Vassdragets status med hensyn til regional representativitet antas å være middels/stor. Den særpregede vegetasjonen gjør vassdraget til et potensielt viktig forsknings- og undervisningsobjekt.

Meget stor verneverdi ****

Landfauna

Til tross for at landskapet er variert og vassdraget har mange tjern og vann i de øvre deler, er det ikke mange leveområder for våtmarksfugl. Vassdraget har begrenset funksjon som hekkeområde. Ender er registrert i begrenset antall. Sammenlignet med Sundsfjordvassdraget har Skauvollelva moderat artsrikdom og få individer av våtmarksfugl. Spurvefuglfaunaen er middels godt utviklet. Høye tettheter av enkelte vanlige arter forekommer i fjellbjørkeskogen.

Middels verneverdi **

Vannfauna

Nedbørfeltet består av lett forvitrelige bergarter som bidrar til ionerikt vann. Til tross for at nedbørfeltet har et typisk kystklima med høyt innhold av NaCl, er konsentrasjonene av Na⁺ større enn konsentrasjonene av Mg⁺⁺. pH er målt til 7,9 hvilket er meget høyt. Indre deler av vassdraget er uberørt og består av et sinnrikt system av mindre vann, de fleste lange og smale med samme orientering som hovedelva. Det er blant annet rapportert om charasjøer i dette området.

Anadrom fisk går ca 1 km opp i elva, mens flere av vannene i nedbørfeltet har ørret av fin kvalitet. Vassdraget er rikt på kalkforekomster og representerer en type vassdrag som er relativt vanlig i Nordland. Med sitt urørte preg er vassdraget et godt egnet referansevassdrag.

Meget stor verneverdi ****

Kulturminneverdier

I nedre deler av vassdraget er det gjort funn fra fangstboplasser i yngre steinalder. På Skauvoll var det gårdsbosetting i jernalderen og her finnes gårdshauger og en gravhaug. Det er gjort funn fra jernalder og middelalder både her og i Skauvalldalen. Stedsnavn som Finntelthaugen er en klar indikasjon på tidligere samisk bruk av fjellområdet. På 1700-tallet var det fast samisk bosetting på gården Skauvalldalen. Gårdsbebyggelsen på Skauvoll er for en stor del ny eller modernisert etter siste krig, mens kulturlandskapet har et noe eldre preg. Det er tufter og murer etter hus på den nedlagte gården Skauvalldalen. Tidligere sto det to kverner ved Skauvollelva.

Området har kulturminner som er typiske for distriktet. De er knyttet til ulike etniske gruppers bruk av ressursene og kan bl.a. belyse marginal gårdsbosetting. Kulturminnene har kunnskapsverdier av lokal betydning.

Liten verneverdi *

Friluftstinteresser

Landskapet er meget variert med store opplevelseskvaliteter. Nordre del av feltet er lett tilgjengelig fra Riksvei 17. Med unntak av fiske er feltet lite egnet til vannbaserte aktiviteter. Fra Riksvei 17 og sørover er det lett turterreng. Området er godt egnet for naturstudier. Nedbørfeltet brukes mest til fiske og turer sommer og vinter. Det brukes særlig av befolkningen i Gildeskål, men også av folk fra nabokommunene. Dags- og helgeturer er vanligst. Det finnes alternative områder. Landskapet er imidlertid så særpreget at det får avgjørende vekt ved verdisetningen.

Meget stor verdi ****

Landbruksinteresser

Jord- og skogbruk

Nedbørfeltet har ca 200 da dyrket jord og ca 2370 da skogsmark dels med middels og høy bonitet dels med lav bonitet. Mesteparten av skogsmarka er løvskog med en viss granplanting innimellom. Av de opprinnelige 12-13 brukene i området er kun tre i drift med sau og ku. Brukene i drift har drevet noe nydyrking og i skogen hogges det en del ved for salg og eget behov. Utviklingsmulighetene for jord- og skogbruket er begrenset til noe utbygging av de bruk som allerede er i drift.

Middels verdi **

Reindrif

Deler av feltet er egnet som vinterbeite for rein og det finnes viktige drivingsleier for flytting til og fra vinterbeiter. Det tilhører Glommen reinbeitedistrikt.

Middels verdi **

Kraftressurser

Kraftressurene i Skauvollelva kan utnyttes ved overføring til nabovassdraget Sundsfjordvassdraget eller ved utbygging i eget vassdrag. Ved en overføring tas vannet inn på kote 316 og føres inn på tilløpstunnelen til det planlagte Reinskar kraftverk i Sundsfjordvassdraget. Ved utbygging i eget vassdrag utnyttes fallet mellom toppen av fossen, ca kote 155, og kote 15 i elva. Det er ikke planlagt noe magasin i Skauvollelva. Utbyggingen er tenkt med rørgate og kraftstasjon i dagen. Ved begge alternativer kan en få ut ca 40 GWh midlere årsproduksjon relativt dyr kraft.

Prosjektene er forutsatt behandlet i rulleringen av Samlet plan.